

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΉΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

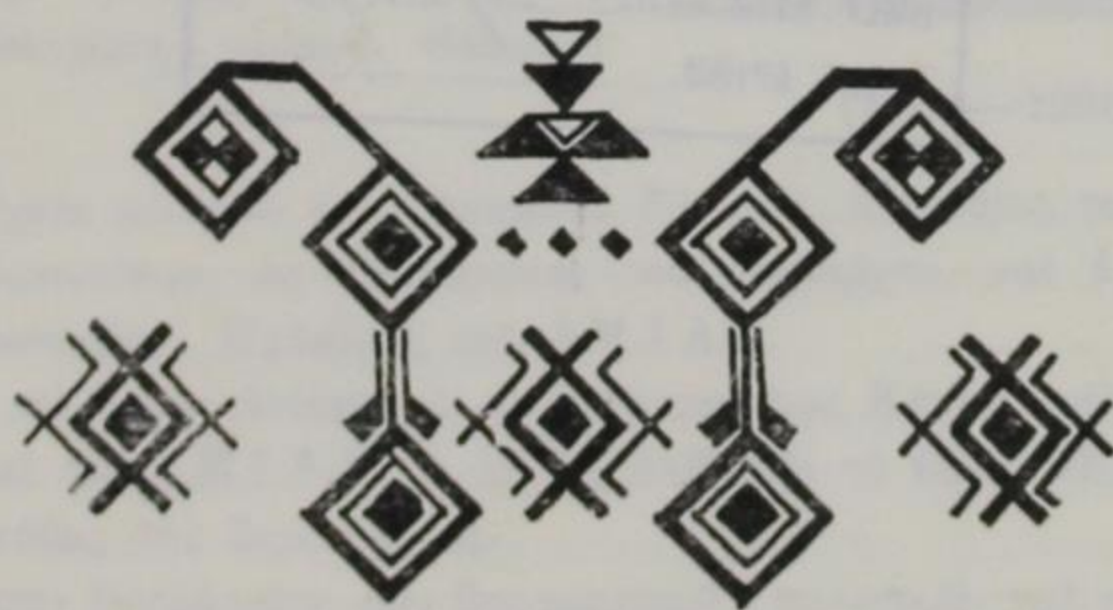
ΉΠΕΙΡΩΤΙΚΟ
ΉΠΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΉΩΑΝΝΙΝΑ 1988

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΉΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΉΠΕΙΡΩΤΙΚΟ
ΉΠΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΉΩΑΝΝΙΝΑ 1988

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Τ Ο Μ Ο Σ Ι'

Ίωάννινα 1988

Σύνταξη

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΒΛΑΧΟΣ

Έξωφυλλο

ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΑΡΙΣΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΑΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ <i>Αγρ. 28629</i>
ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ <i>5/11/92</i>
ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ.

Τιμή τεύχους Δρχ. 800

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ
ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ
ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Με ξεχωριστή λαχτάρα και χαρά περιμέναμε ἑμεῖς τὰ παιδιά τῆ γιορτῆ τοῦ «Ἀλάζαρου» ποῦ ἦταν ἕνα πολὺ ὠραῖο και γραφικὸ ἔθιμο, τὸ ὁποῖο καταργήθηκε σχεδὸν μετὰ τὸν δεῦτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και τὸν ἐμφύλιο σπαραγμὸ ποῦ διέλυσε και ἀπονέκρωσε τὰ χωριά μας.

* * *

Μόλις ἔφτανε ἡ Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κάθε μαχαλαῖ (συνοικίας), συγκέντρωνε ὅλα τὰ παιδιά και ἀρχίζαν οἱ προετοιμασίες γιὰ τὸν «Ἀλάζαρο».

Πρώτη δουλειὰ τοῦ ἀρχηγοῦ ἦταν νὰ καταγράψει σ' ἕνα δευτέρη τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν πεθαμένων παιπούδων τῆς συνοικίας· μόνον τῶν ἀντρῶν ὁμῶς, ὄχι τῶν γυναικῶν. Κατόπι παίρναμε και τὸ σήμαντρο τῆς ἐκκλησίας και ἀπὸ τότε κάθε θράδου ἀρχίζαμε και «σχωρνούσαμεν». Γινόταν δὲ τὸ σχῶρεμα ὡς ἑξῆς: Ἐνας (συνήθως ἄποιος εἶχε τὴν πιὸ δυνατὴ φωνή) ἀναλάμβανε νὰ ἐκφωνεῖ τὰ ὀνόματα τῶν πεθαμένων. Καὶ ἀρχίζαμε (παρ' ὅτι ἦταν Δημοκρατία) μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Γεωργίου τοῦ Α'.

— Γεώργιος ὁ βασιλιάς ὁ πρῶτος!

Φώναζε ὁ ἀρχηγὸς ἢ ὁ ἐκφωνητὴς μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῶν πνευμόνων του. Καὶ ἑμεῖς οἱ ὑπόλοιποι ἀρχίζαμε, ψάλλοντας σὲ ἕναν ἰδιόρρυθμο σκοπὸ και χτυπώντας ταυτόχρονα τὸ σήμαντρο.

«Θὰ σχωρέσ' (ἢ μάλλον Θεὸ σχωρέσ') τὸ Γεώργιο τὸ βασιλιά τὸν πρῶτο, νὰ ζήσουν τὰ παιδιά του και ὄλ' ἡ φημιλιά του, Κύριε ἴλέησέ τον, Θεὸ μου σχωρεσέ τον».

Κατόπι ἐρχόταν ἡ σειρά τοῦ Χαριλάου Ζήκου, μεγάλου εὐεργέτου τοῦ χωριοῦ μας, και ἐπαναλαμβάνονταν και μ' αὐτὸν τὰ ἴδια.

Ἐπειτα «σχωρνούσαμεν» τοὺς παιπούδες τῆς συνοικίας μας. Ἐμεῖς στὸν Ἀπόστολο μαχαλαῖ ἀρχίζαμε ἀπὸ τὸν Θανάση Ράπο και τὸ Γιάννη Χατζῆ. Ἐπρεπε νὰ μὴ παραλείψουμε κανέναν, γιατί οἱ γριές ποῦ ἀκούγανε δὲ θὰ μᾶς ἔδιναν κατόπι αὐγὰ ἄμα ἰδὲ σχωρνούσαμε τοὺς δικούς των.

Σχωρνούσαμε, ὅπως προανέφερα, μόνον τοὺς πεθαμένους ἀντρες, ὄχι γυναῖκες. Κατ' ἐξαίρεση μόνον στὸ μαχαλαῖ μας σχωρνοῦσαν οἱ παλιότεροι (ὄχι

στὴν ἡλικία μας) τὴν κάκω Μαλάμω τοῦ Γιάντσου—Μπάρκη ποὺ ἦταν εὐεργέτιδα τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

Ὅταν ὁ κατὰλογος πελείωνε, φαίτοτραγουδοῦσαμε μὲ στεντόρεια φωνή, κρούοντας πολὺ δυνατὰ τὸ σήμαντρο, καὶ τοὺς παρακάτω στίχους:

«Θὰ σχωρέσιους ὄλουνοὺς,
πεθαμένους, ζουντανοὺς.
Σῦριε φέριε λειτουργιές,
καὶ καθάρειες καὶ σμιγές.
Γιὰ νὰ φᾶν οἱ παπαδιές,
γιὰ νὰ κάμουν μπουκουβαλιές».

Κιατόπι κόβαμε καὶ τὰ «κλούδια αὐγά» τῶν παιδιῶν ποὺ ἀπουσίαζαν ἀπὸ τὸ σχώριμα. Ἐπιαινε κάποιος τὸ σήμαντρο μὲ τὸ ἓνα χέρι του καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὸ χτυποῦσε μὲ τὸ σφυρὶ καὶ ἀκουγόταν ραγισμένος καὶ ὑπόκωφος ὁ ἦχος. Ταυτόχρονα φωνάζαμε: «Ἐνα κλούδιο αὐγὸ (π.χ.) τοῦ Γιάννη». Δηλαδή ἐννοοῦσαμε ὅτι, ὅσες θραδιές ἀπουσίαζε καιεὶς ἀπὸ τὸ σχώριμα τόσα αὐγά λιγώτερα θάπαιρνε μεθαῦριο τοῦ Λαζάρου ἢ θὰ τοῦ ἔδινε τὰ κλούδια ὁ ἀρχηγός. Ἡ τιμωρία ὅμως αὐτὴ, σπάνια ἐφαρμιζόταν.

Σὰν ἀποσκολοῦσαμε τὸ «σχώριμα» μᾶς ἀπασχολοῦσε τὸ μάθημα τῶν τραγουδιῶν τοῦ Ἀλάζαρου. Σὲ κάθε πρόσωπο, ἀνάλογα μὲ τὴν κοινωνικὴ θέση, τὴν ἡλικία, τὸ ἐπάγγελμα κ.τ.λ., ἔπρεπε νὰ ποῦμε καὶ τὸ κατὰλληλο τραγούδι μεθαῦριο ποὺ θὰ «περδατούσαμεν» τὰ σπύτια. Ἀρχίζαν λοιπὸν καὶ τραγουδοῦσαν οἱ μεγαλύτεροι ποὺ τὰ ξέρανε καλὰ καὶ ἀκολουθοῦσαν οἱ μικρότεροι γιὰ νὰ τὰ μαθαίνουν. Αὐτὸ ἐπαναλαμβάνονταν κάθε βράδυ. Τὴν δὲ Πέμπτη ξημερώνοντας Παρασκευὴ (παραμονὴ τοῦ Λαζάρου), ἔπρεπε νὰ σημάνωμε (σχωρέσωμε) ἑνὸς φορές, μιὰ τὸ βράδυ καὶ μιὰ τὴν χαραυγὴν.

Εἶχαμε ὅμως καὶ τὸ ἐξῆς ἔθιμο: Μόλις σχωροῦσαμε τὴν Πέμπτη τὸ βράδυ, ὁ ἀρχηγός μαζί μὲ τὸν ὑπαρχηγὸ παίρνανε τὸ σήμαντρο καὶ τὸ κρύβανε γύρω στὰ χωράφια καὶ στὰ κηπώματα σὲ πολὺ ἀπόμερο μέρος. Δὲν τὸν ἀκουμποῦσαν ὅμως μὲ τὰ χέρια ἀλλὰ τὸν πετοῦσαν μέσα στὰ χόρτα, χαμόκλαδα ἢ σπαρτά. Ἐμεῖς οἱ ἄλλοι προσέχαμε μήπως παραμόνευαν τίποτε ξενομαχαλίτικα παιδιὰ καὶ μᾶς τὸ πάρουν, «τὸ κλέφουν», γιὰτὶ τὸ πρῶτ, ὅπως εἶπα, ἔπρεπε νὰ ξυπνήσωμε νυχτοχάριμα καὶ νὰ σημάνωμε «νὰ σχωρέσωμε» γιὰ πελεταιὰ φορά. Δὲν ὑπῆρχε μεγαλύτερο ρεζιλιέκι ἀπὸ τὸ νὰ μᾶς κλέφουν τὸ σήμαντρο καὶ νὰ μὴ τὸ βροῦμε γιὰ νὰ σημάνωμε τὸ πρῶτ. Ἐμεῖς πάντως στὸ μαχαλά μας, γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο, εἶχαμε καὶ ρεζέρβα. Εἶχαμε στὴ διάθεσή μας ἑνὸ σήμαντρο, ἓναν τῆς Ἀνάληψης καὶ ἓναν τῆς Ἀη - Χαράλαμπου.

Τὸ πελεταιὸ «σχώριμα» λοιπὸν γινόταν τὴν χαραυγὴν τῆς Παρασκευῆς καὶ τὸ ἀπογευματιὰκι μαζεῦαμε ἀπὸ τὰ σπύτια μας, βούτυρο, λάδι, ἀλεύρι, ρύζι καὶ φαισόλια —μᾶς δίνανε καὶ οἱ μπακαλιῆδες ἑνὸ δῶρο πολλὰς φορές ρύζι

καὶ λάδι— καὶ τὰ πηγαίναμε ἰὲ ὅποιο ἰσπίτι θὰ κάναμε τὸν «Ἀλάζαρο». Ἐκεῖ ἡ νοικοκυρὰ μᾶς ἔφτιανε φαγητὰ καὶ πίστες.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ πρόφυμα, συμμαζεύαμε καὶ ἄλλα πράγματα τὴν Παρασκευὴ τὸ ἀπόγευμα. Παίρναμε ὅσα μπορούσαμε μεγαλύτερα κυπριά καὶ κουδούνια ἀπὸ τὴν πσοπάνη μας τὸ Μάρκο Βλάχο καὶ γιὰ νοῦκι τοῦ δίναμε πακέτα ψιγάρα ποὺ ἀγοράζαμε τὴν ἐπομένη ἀπὸ τὰ χρήματα ποὺ συγκεντρώνουμε ἀπὸ τὸν Ἀλάζαρο καὶ εἶχαμε καὶ δικά μας μικρότερα κουδούνια. Νοικιάζαμε ἀκόμη καὶ τὸ γυαταγάνι τῆς γριὰ Ζαμάνως γιὰ τὸν ἀρχηγό, παίρναμε καὶ τὸ εἰκόνισμα τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ποὺ παρίστανε τὴν Ἀνάστασι τοῦ Λαζάρου καὶ μιὰ καλὴ μαλάθα (καλάθι) γιὰ τὰ αὐγά καὶ τὰ συγκεντρώνουμε ὅλα ἰστὸ ἰσπίτι ποὺ κάναμε Ἀλάζαρο.

Μόλις νύχτιωνε μαζεύομαστε κι' ἐμεῖς. Παίζαμε τὸν «γκαθὸ» τὴν τυφλόμυγα δηλιαδὴ, τὴν κολοκυθιά καὶ ἄλλα διάφορα παιχνίδια καὶ σὰν ἐτοιμαζόταν τὸ φαγητὸ δειπνούσαμε καὶ πλαγιάζαμε. Ἀλλὰ ἰσπάνια μᾶς κολουῦσε ὁ ὕπνος, γιὰτὶ ὅποιανοῦ ἀποκοιμότανε τοῦ ἔραβαν τὰ ροῦχα τοῦ μαζὶ μὲ τίς βελόντζες καὶ τὰ ἰστρώματα, ἢ ἂν κοιμόταν πολὺ βαριά, τὸν κουκούλωναν καὶ τὸν ράβανε ὀλόκληραν κάνοντάς τον ἕναν ἰσωατὸ μπόγο. Ὅταν δὲ δινόταν τὸ σύνθημα νὰ ἰσικωθοῦμε νὰ ξεκινήσωμε, ἔσκαζαν καὶ ξεκαρδιζόταν ὅλοι στὰ γέλια μ' αὐτὸν ποὺ δὲν μπορούσε νὰ ἰσικωθεῖ.

Ἐπῆρχε ὁμιως καὶ τὸ ἀντιφάρμακο. Ὅποιοι ἦταν ἔξυπνοι κρατοῦσαν ἀπάνω τους σουγιάδες καὶ κόβανε τὰ ράμμιατα. Κι' ἐγὼ τὴν εἶχα πάθει μιὰ φορά. Ἀποκοιμήθηκα, καὶ μ' ἔραψαν ἀπ' τὸ πουλόδερ. Ἀλλὰ τὸ κατάλαβα κι' ἔκοφα τὰ ράμμιατα μὲ τρόπο. Καὶ ἄταν δόθηκε τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ σικιώθηκα πρῶτος καὶ νωρίτερα ἀπ' ἐκείνους ποὺ περίμεναν νὰ γελάσουν μαζὶ μου.

Τὰ μεσάνυχτα ἀκριβῶς φώναζε ὁ ἀρχηγός: «Ἐμπρός, ἐμπρός!» καὶ ὅλοι πειταζόμαστε στὸ πόδι καὶ ἐτοιμαζόμαστε. Ἄλλοι κρεμοῦσαν τὰ κουδούνια στὸ ζωνάρι τους κι' ἄλλοι τὰ κρατοῦσαν ἰστὰ χέρια. Ὁ ἀρχηγὸς ζωνόταν τὸ γυαταγάνι, ἄλλο παιδί κρατοῦσε τὸ εἰκόνισμα, ἕνας ἄλλος τὴ μαλάθα γιὰ τ' αὐγά καὶ πολλοὶ εἶχαν περασιμένα ἰστὴ ζώνη τους (ἰδίως τὰ παλαιότερα χρόνια) παλιομάχαιρα, χαντζάρια καὶ κουμποῦρες. Ἀπαραίτητο δὲ συμπλήρωμα τοῦ ἔξοπλισμοῦ τοῦ κάθε παιδιοῦ ἦταν ἡ «τζιουμπανίκα» ἕνα μεγάλο κρανίτικο ραβδί ποὺ εἶχε ἰστὸν πάτο ἕνα μεγάλο ἔξόγκωμα «ζιούμπο». Μ' αὐτὴ χτυπούσαμε τὰ σκυλιά, τίς πόρτες τῶν ἰσπιτιῶν καὶ καμμιά φορά καὶ τὰ ξενομαχαλίτικα παιδιὰ ἂν ἰσυχὸν μπλέγαμε καὶ ἰσικωνόμαστε.

Προτοῦ ξεκινήσωμε, ὁ ἀρχηγὸς ἔκαμνε ἐπιθειώρηση γιὰ νὰ θεβαιωθεῖ πῶς ὅλα ἦταν ἐντάξει καὶ κατόπι ἔμπαινε ἐπικεφαλῆς καὶ παίρναμε τὸν κατήφορο. Ὁ ἀρχηγὸς ἦταν συνήθως καὶ παμίας τῆς παρέας. Τὰ χρήματα τὰ μαζεύαμε ὅλα μέσα σὲ μιὰ γερὴ σακούλα ποὺ φυσικὰ τὴν κρατοῦσε αὐτός, ἀλλὰ ὅλοι προσέχαμε μὲ τρόπο νὰ μὴ μᾶς θάλει χέρι στὸν παρά. Εἶχαμε ὁμιως

καλὸν ἀρχηγὸ ἔμεῖς ἐστὸ μαχαλά μας, τὸ μακαρίτη τὸ Ζῆχο Κίσκα. Κατόπι ἔγινε ἀρχηγὸς ὁ Κώτσιο Καραγιάννης, ὕστερα ὁ Γιώργο Κούσης κι' ὁ Ἀλέκος Κίσκας (μακαρίτες καὶ οἱ ἰδὸ) καὶ ἐστὶ συνέχεια ὁ Μήτση Πορφύρης καὶ ὁ ὑποφαινόμενος.

Ἐχωριστὲς παρέες παιδιῶν σχηματιζόταν οἱ ἐξῆς κατὰ συνοικίες: Μιὰ τῶν Σαρσάδων. Δεύτερη τῶν Σιομπάδων· ἀλλ' αὐτὴ συγχωνεύοταν πολλὲς φορές μὲ τῶν Σαρσάδων γιατί δὲν εἶχε πολλὰ παιδιὰ. Τρίτη γερὴ παρέα μὲ πολλὰ παιδιὰ ἦταν τὸ Ἀπόστολου (Ἀγίων Ἀποστόλων), ἡ δική μας δηλαδή. Τέταρτη ἦταν τοῦ Ἀγιάννη μὲ πολλὰ ἐπίσης παιδιὰ. Πέμπτη τῶν Μπούκηδων ποὺ συγχωνεύοταν κάποτε μὲ τὸν Ἀγιάννη μαχαλά ἢ καὶ μὲ τὰ παιδιὰ τῆς Βαρβάρας. Ἐκτὴ ομάδα ἢ παρέα ἦταν τῆς Βαρβάρας. Οἱ Σαρσαδίτες χωρονοῦσαν ἐπὶ Κελλί, οἱ Σιομπαιδίτες ἐπὶ Ἀγιώργη ἢ ἐπὶ Μποζιωνάδικα, ἔμεῖς ἐπὶ Ἀπόστολο καὶ ἐπὶ Ἀηχαράλαμπο, οἱ Ἀγιαννίτες ἐπὶ Ἀγιάννη, οἱ Μπούκηδες ἐπὶ ἀλώνι τοῦ Νιτούκα καὶ οἱ Βαρβαρίτες ἐπὶ Ἀηγικόλα.

Ἀλλοίμονο ἐστὶν ἐξένη παρέα ποὺ θὰ τολμοῦσε νὰ μᾶς πειράξει ἢ νὰ μᾶς τσακίσει ἐπὶ αὐτὰ ὁ πειτροπάλεμος καὶ οἱ τζιουμπανῆκες ἔμπαιναν σὲ ἐνέργεια. Μεγάλον ἴσως κατόρθωμα θεωροῦσαμε νὰ τσακίσωμε τ' αὐτὰ ἀλλῆς παρέας. Στὰ παλιότερα χρόνια τῶν παιτεράδων καὶ τῶν παιπιδῶν μας, γινόταν μεγάλοι καιγάδες ἀνάμεσα ἐπὶς ἰδιάφορες παρέες καὶ ἔπεφτε γερὸ ξύλο. Στὶς ἡμέρες μας ἴσως οἱ τσακισμοὶ ἦταν πιὸ περιορισμένοι γιατί ξέραμε πὺς σίγουρα μᾶς περιμένε ἢ αὐστηρὴ τιμωρία τῶν δασκάλων μας.

* * *

Μόλις φτάνομε ἐπὶ πρῶτον ἰσπίτι τῆς συνοικίας μας ἐπὶ Ράπου, ἀρχίζομε νὰ χτυπᾶμε τὴν πόρτα μὲ τὶς τζιουμπανῆκες καὶ νὰ κροταλίζωμε τὰ κουδούνια. Ἐδῆγινε ἢ νοικοκυρὰ ἐπὶ παράθυρο καὶ ρωτοῦσε:

— Ποιοὶ εἶστε;

— Ἐμεῖς, ἔμεῖς.

Ἐπρεπε ἀπαραιτήτως νὰ γίνεῖ ἡ ἀναγνώριση καὶ κατόπι ν' ἀνοίξει γιατί ἦταν πολὺ ὑποτιμητικὸ νὰ γελαστῆ καὶ νὰ ὑποδεχτῆ τὴ νύχτα τὰ παιδιὰ ἀλλοῦ μαχαλά. Ἄν συνέβαινε κάτι ἐτέτοιον, ἐπὶν ἄλλη μέρα οἱ ξενομαχαλίτες περηφανεύοταν γιὰ τὸ κατόρθωμά τους κι' ἔμεῖς θὰ στενοχωριόμαστε γιατί μᾶς «πῆραν» αὐτὸ ἐπὶ ἰσπίτι.

Προτοῦ νὰ καλομποῦμε, ἀνεβαίνοντας ἐπὶ σκάλιες, ἀρχίζομε τὸ πρῶτον τραγούδι:

Καλημέρα σας, καλὴ χρονιά σας,

καλωσήρθαμαν ἐπὶν ἀφεντιά σας.

Κι' ἂν κοιμᾶστε νὰ σηκωθῆτε,

κι' ἂν δὲ γκοιμᾶστε ν' ἀφυκρασιῆτε.

Ἦρθ' Ἀλάζαρος, ἦρθαν τὰ Βάγια,
 ἦρθ' ἡ Κεργιακὴ πὸν τρῶν τὰ ψάργια.
 Ἦρθ' ὁ Μέρμηγκας σὶὰ κορασίδια.
 — Κορασίδια μου, σιαυροσιανῆτε.
 Νὰ ιιμήσωμε καλὸν ἀφέντη,
 νὰ δοξάσωμε καλὴ κυρά.

Καὶ καθὼς εἶχαμε μπεῖ πλέον μέσα στὸ σπύτι ἀκαλουθοῦσε τὸ τραγούδι τοῦ «ἀφέντη» τοῦ σεβασμιοῦ γέροντα, τοῦ Πάτερ φαμίλιας:

Ἀφέντη μου σὶν τὰβλα σου, χρυσὴ καντήλα φέγγει.
 Δίχως ἀλύσοον κρέμειται, δίχως ἀγέρα τρέμει.
 Δίχως τὸ λάδι, τὸ κερί, φέγγει τῆς ἀφεντιᾶς σου,
 κι' ἀπὸ τῆς ἀφεντιᾶς σου φέγγει τοῦ μαχαλᾶ σου.
 Καλόιυχος ὁ μαχαλᾶς μὲ τὸν ἀφέντη πῶχει.
 Δίχως τὸ χρυσομάχαιρο δὲ γκάθεται νὰ κόψει,
 δίχως τὸ χρυσοχούλιαρο δὲ γκάθεται νὰ φάει.
 Κέρν' ἀφέντη μ', κέρνα τὰ παλληκάρια.
 Νὰ ζήσεις χρόνους ἕκατὸ καὶ νὰ τοὺς ἀπεράσεις,
 κι' ἀπ' τοὺς διακόσιους ὀμπροσιὰ ν' ἀσπρίσεις νὰ γεράσεις.
 Νὰ κάμεις γνιούς μαλάματα καὶ γνιούς ἀρχοντοπαῖδια.
 Τῶνα νὰ γιένει δήμαρχος καὶ τ' ἄλλο δικηγόρος,
 τὸ τρίτο τὸ μικρότερο νὰ γιένει βασιλέας.
 Ν' ὀρίζει χῶρες καὶ χωργιά, χωργιά καὶ βιλαέτια,
 ν' ὀρίζει καὶ τὰ Γιάννενα μαζὶ μὲ τὰ Ζαγόρια.

Ὅταν φαλλόταν οἱ τελευταῖοι στίχοι, «κέρν' ἀφέντη μ', κέρνα τὰ παλληκάρια», ὁ ἀρχηγὸς τῆς ὀμάδας πὸν στεκιάταν μπροσιὰ - μπροσιὰ, ἔδραζε τὸ σπαιθὶ ἢ τὸ γιαταγάκι του, καὶ πῶπαιζε σπὸν ἀέρα ὀριζόντια· ὄχι ὀμως μὲ ἀπειλητικὸ πρόππο πρὸς τὸν ἀφέντη. Ἄν ὁ ἀφέντης ἦταν νέος (γυιὸς τοῦ γέροντα κ.λπ.), ἀλλὰ παιητρεμένος φυσικά, τοῦ λέγαμε τὸ ἀκόλουθο τραγούδι:

Ἀφέντη μου πεπιάφεντε, πέντε φορὲς ἀφέντη.
 Πέντε κραιοῦν τὸ μαῦρο σου, πέντε τὸν καλιγώνουν.
 Τὴ νύχια ν' ἐκαλίγωναν, σὶ' ἄστρα καὶ σὶὸ φεγγάρι.
 Βάνουν τὰ πέταλα χρυσὰ καὶ τὰ καρφιά ὀσημένα
 καὶ τὰ καλιγοσφύρια τους ἦσαν μαλαματένια.

Τὸ ἴδιο τραγούδι ἔχει καὶ τὴν ἀκόλουθη παραλλαγή. Μετὰ τὸ στίχο «πέντε τὸ καλιγώνουν» συνεχίζει ἔτσι:

Κι' ἄλλοι πέπτε παρακαλοῦν, «ἀφέντη καβαλίκα».
 Κι' ἀφέντης καβαλίκεψε σ' ἀσέλλινο μουλάρι.
 Σ' ἀσέλλινο προσέλλινο, σ' ἀργύρο - καβαλλάρι.
 Τρεῖς Φραγκοποῦλες κάθονταν ὀχπίσ' ἀπ' τὰ καπούλια.
 Ἡ μιὰ παίζει τὸν τάμπουρα κι' ἡ γ(ι) ἄλλη τὸ μπουζούκι.
 Ἡ τρίτη ἡ μικρότερη παίζει μὲ τὸν ἀφέντη.
 Παίζοντας καὶ διαβαίνοντας καὶ γλυκοτραγουδιούοντας.

Ὅταν ὁ ἀφέντης ἦταν ταξιθεμένος εἶχαμε ἄλλο:

Ἐδῶ ἔχουν τὸν ἀφέντη μας πολὺ μακριὰ σιὰ ξένα.
 Νὰ πάει καλά, ναρθεῖ καλά, ναρθεῖ διαφορεμένα.
 Νὰ φέρει κόκκιν' ἄλογο μὲ τὴ χρυσὴ τὴ σέλλα.
 Χίλια νὰ δώκει σι' ἄλογο καὶ δυὸ σιὴ σιλισάρα.
 Καὶ σιὰ καλιγοπέταλα κὰν δυὸ κὰν τρεῖς χιλιάδες.

Στοὺς παπιάδες λέγαμε:

Γιὰ σήκου, σήκου Δέσοια καὶ μὴ βαρειὰ κοιμᾶσαι.
 Οἱ ἐκκλησιὲς ἐσήμαναν, τὰ μανασιήργια ψέλνουν.
 Κι' ἡ γ' ἐδική σου ἡ ἐκκλησιὰ δὲν ψέλνει, δὲ σημαίνει.
 Γιὰ μᾶς τὰ μαθητούργια σου, νὰ ψάλουν νὰ σημάνουν.
 Ν' ἀνάφουν κόκκινα κεριά καὶ κόκκινες λαμπάδες.
 Νὰ ποῦν τὰ πάθια τοῦ Χριστοῦ, τὰ πάθια τ' Ἀλαζάρου.
 Ὁ Λάζαρος ἀπέθανε καὶ πάλι ἀνασιήθη.

Γιὰ τοὺς δασκάλους, γιατροὺς, δικηγόρους κ.λπ. εἶχαμε τὸ ἀκόλουθο:

Γραμματικὲ καὶ πάνσοφε καὶ ψάλτα κι' ἀναγνώσια.
 Τὸν οὐρανὸ ν' εἶχες χαριί, τὴ θάλασσα μελάνι
 καὶ τὸ μικρὸ σου δάχιτυλο κοτύλι γιὰ νὰ γράφεις.
 Σπαράχτηκε τὸ δάχιτυλο καὶ χύθηκε ἡ μελάνη
 καὶ βάφτηκαν τὰ ροῦχα σου τ' ἄσπρα καὶ τὰ γαλάζια.
 Καὶ πῆγες καὶ τελάλησες σὲ τρεῖς μεργιὲς σιὸ κάσιρο.
 — Τὸ ποιά εἶν' ἄξια καὶ γλήγορη τὰ ροῦχα μου νὰ πλένει;
 Κι' ἡ κόρ' ἀντιλογήθηκε ν' ἀπὸ τὸ παραθύρι.
 — «Ἐγὼ εἶμ' ἄξια καὶ γλήγορη τὰ ροῦχα σου νὰ πλένω.
 Τὰ πλένω μιά, τὰ πλένω δυὸ, τὰ πλένω τρεῖς καὶ πέπτε,
 κι' ἀπὸ τὶς πέπτε κι' ὕσιερα τὰ ρίχνω σιὸ ποιάμι».

Στὴν πεθερά, τὴν πιὸ ἡλιχιωμένη κυρὰ τοῦ σπιτιοῦ λέγαμε τοῦτο τὸ τραγούδι:

Κυρὰ καλή, κυρὰ χρυσή, κυρὰ μαλαματένια.
 Γιὰ πάρε τὰ κλειδάκια σου κι' ἀνέβα σιὰ τσιαροδάκια σου.

Κι' ἄνοιξε τὲς καρσέλες σου τὲς ἀγιοκαρφωμένες.
 Καὶ πάρε τὸ φακιόλι σου καὶ σιραβοφακιολίσου.
 Τρωγύρω σὶὸ φακιόλι σου, μέλ' εἶν' ἀκολλημένο.
 Τὸ μέλ' τὸ τρωῶν οἱ γ(ι) ἄρχοντες καὶ τὸ κερὶ οἱ ἄλλοι
 καὶ τὸ μελισσοβοῦτο, βασιοῦν τὰ παλληκάρια.

Γιὰ τίς νεώτερες καὶ τίς γυφάδες εἶχαμε ἄλλο τραγούδι:

Κυρὰ μ' φόντας σιολίζεσαι νὰ πᾶς σὲ πανηγύρι,
 θάζεις τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι σιῆθος
 καὶ τοῦ κοράκου τὸ φιερὸ θάνεις καγκελοφρούδι.

Καὶ στὰ νεϊόπαντρα πάλι λέγαμε:

Ἐιοῦτα δυὸ τὰ νιούτσικα τὰ δυὸ στεφανωμένα.
 Ποὺ τὰ σιεφάνωσ' ὁ Χριστὸς μὲ δώδεκα θαγγέλια.
 Πάσα θαγγέλιο ν' ἔλεγε, πάσα θαγγέλιο λέγει.
 «Κραιεῖ ν' ὁ δέντρος τῆ δροσιά, κραιεῖ κι' ὁ νιὸς τὴν κόρη.
 Στὰ γόναιά του τὴν κραιεῖ, στὰ μάτια τὴν τηράει».
 — Κόρη μ' πῶς εἶσαι ὁμορφη, κόρη μ' πῶς εἶσαι ἄσπρη!
 Ἄσπρη σὰν τριαντάφυλλο, κόκκινη σὰν τὸ ρόδιδο.

Νὰ καὶ τὸ τραγούδι τοῦ ἀνύπαντρο παλληκαριού:

Ἄγουρι, ἀγουρίτσι μου, καλό μου παλληκάρι.
 Σοῦ μήνυσαν οἱ λυγερές, ν' ἡ κόρη π' ἀγαποῦσες,
 νὰ πᾶ νὰ πάρεις τὸ φιλί, νὰ πάρεις τὴν ἀγάπη
 τὶ κατεβαίν' ὁ Νιούναβος καὶ παίρνει τὰ γιοφύρια.
 «Ν' ἄς κατεβεῖ κι' ὁ Νιούναβος κι' ἄς πάρει τὰ γιοφύρια.
 Στὸ δαχτυλίδι μου παῶ, σὶὴν τρίχα μου διαβαίνω.
 Πέρα, πέρα κι' ἀντίπερα, πέρα σὶὲς μαυρομάτες.
 Πόχουν τὸ μάτι σὰν ἐλιά, τὸ φρούδι σὰ γαϊτάνι,
 τὸ πάνω μαισιόνορο σὰν τούρκικο δεξάρι.

Ἄσπρη τὸ ἀνύπαντρο παιδί ἦσαν παξιδειμένο, εἶχαμε ἄλλο τραγούδι:

Ξενητεμένο μου πουλί καὶ παραπονεμένο,
 ν' ἡ ξενητεριά σὲ χαίρεται κι' ἐγὼ ἔχω τὸν καῦμό σου.
 Τί νὰ σοῦ σείλω μάτια μου, τί νὰ σοῦ προδοῦσω;
 Σοῦ σιέλνω μῆλο σέπεται, κυδῶνι μαραγκιάζει,
 Σοῦ σιέλνω καὶ βασιλικό, δίχως νερὸ σιεγνώνει.
 Σοῦ σιέλνω καὶ τὸ δάκρυ μου σ' ἕνα λιπὸ μανιῆλι.

Στὶς κοπέλες λέγαμε τὸ ἀκόλουθο:

Ἐδῶ ἔχουν κόρην ἔμορφη, θέλουν νὰ τὴν παντρεύουν.
 Δὲ θέλ' ὁ γυιὸς τοῦ βασιλιά, δὲ θέλ' ὁ γυιὸς τοῦ Ρήγα*
 Μόν' θέλει τ' ἀρχοντοῦπουλο, μὲ τὲς πολλὲς χιλιάδες,
 Ποὺ κοσκινίζει τὸ φλωρὶ καὶ πέφτει τ' ἀλαγάρι.
 Καὶ τ' ἀποκοσκινίσματα τὰ δένει σὶδὸ μανηῆλι.
 Καὶ τὸ μανηῆλι σὶδὸ σπαθὶ καὶ τὸ σπαθὶ σιῆ ζώση.
 Κι' ἡ ζώσ' ἀπάνω σι' ἄλογο καὶ τ' ἄλογο σιὸς κάμπους.
 Διφοῦν οἱ κάμποι γιὰ νερὸ καὶ τὰ θουνὰ γιὰ χιόνια.
 Διψάει καὶ τ' ἀγριομέλισσο γιὰ ἡμερο λουλούδι.

Λέγαμε ἐπίσης καὶ τὸ παρακάτω:

Ἐδῶ ἔχουν κόρην ὁμορφη, θέλουν νὰ τὴν παντρεύουν.
 Γυρεύουν ἀμπέλι' ἀιρύγητα, χωράφια μὲ τὰ σιάρια.
 Γυρεύουν καὶ τὴ θάλασσα μ' ὅλα τῆς τὰ καράβια.

* Ἄν ἡ κόρη ἦταν ἀρραβωνιασμένη εἶχαμε ἄλλο τραγούδι:

Ἐδῶ ἔχουν κόρην ἔμορφη κόρ' ἀρραβωνιασμένη.
 Στὰ σύννεφα τὴν ἔκρυβαν, σιὰ σύννεφα τὴν κρύβουν.
 Σπαράχιηκαν τὰ σύννεφα καὶ φάνηκεν ἡ κόρη.
 Φανῆκαν τὰ χρυσὰ μαλλιά καὶ οἱ χρυσοὲς πλεξοῦδες.

Καὶ ἀσχημῆ, κουτσὴ, στραβοπόδαρη, γκαθὴ, ὅτι κι' ἂν ἦταν ἡ κόρη, ἐ-
 μεῖς ἐκλιθειάζουμε πάντοτε τὰ «κάλλη» τῆς καὶ τίς κάναμε ὅλες ὁμορφες. Ὅταν
 ὑπῆρχαν περισσότερα ἀγόρια, κορίτσια κι.τ.λ. λέγαμε ἕνα μόνον τραγούδι κά-
 νοντας χρῆσιν τοῦ πληθυντικοῦ (ἀφενταῖδες, κυράδες κ.λπ.).

Γιὰ τὰ μαθητούρια τοῦ σχολείου εἶχαμε πάλι τὸ ἀκόλουθο τραγούδι:

Ἐδῶ ἔχουν τὸ μικρὸν ὑγυιὸ τὸ (Γιώργο) κανακάρη.
 Τὸν ἔλουζαν τὸν χιένιζαν καὶ σιὸ σκολειὸ τὸν σιέλνουν.
 Κι' ὁ δάσκαλος τὸν ἔδεχνε μὲ τὴ χρυσὴ τὴ βέργα.
 — Γιώργο μ' ποῦναι τὰ γράμματα, ποῦναι τὰ πινακίδια;
 «Τὰ γράμματα εἶναι σιὸ χασιί, κι' ὁ νοῦς μου πέρα - πέρα.
 Πέρα, πέρα κι' ἀνίπερα, πέρα σιὲς μαυρομάτες.
 Πῶχουν τὸ μάτι σὰν ἐλιά, τὸ φρύδι σὰ γαιῖάνι,
 τὸ πάνω μαισιόνορο σὰν τούρκικο δεξάρι.

* Πιθανὸν ὅ ἄλλο στίχος νὰ ἦταν ἀρχικὰ ὡς ἐξῆς: «Δὲ θέλ' τὸ γιὸ τοῦ βασιλιά, δὲ θέλ' τὸ γιὸ τοῦ Ρήγα».

Καὶ γιὰ τὰ μωρὰ καὶ τὰ γήπια εἶχαμε τὸ ἐπόμενο:

Ἔνα μικρὸ μικρούτσικο σπυρὶ μαργαριάρι.
 Παρασκευὴ γεννήθηκε, Σαββάιο ν' ἔβαπτιση,
 τὴν Κυργιακὴ ν' ἀποιαχιά ἐβγῆκε κι' ἐκαυκίση.
 Λίτρα βασιᾶ ἢ μάννα του, λίτρα κι' ἢ γ(ι) ἀδεροφή του,
 λίτρα κι' ἢ πρόιτη ξάδεροφη ποὺ ὑφαίνει τὰ γαϊτάνια.
 Στους οὐρανούς τὰ γύφαινε, σιούς κάμπους τὰ γυφαίνει.
 Στὴν ἄκρ' ἀπὸ τῆ θάλασσα γυφαίνει, ξεγυφαίνει.
 Γυφαίνει τὰ ψιλὰ πανιὰ καὶ τὰ λευκὰ μαπήλια.

Πολλοὶ ζητοῦσαν γὰ τούς ποῦμε καὶ τὰ τραγούδια τοῦ Λαζάρου ποὺ ἦ-
 ταν τὰ ἀκόλουθα:

Σήμερα μαῦρος οὐρανός, σήμερα μαύρη μέρα,
 σήμερα ὄλοι θλίβονται καὶ τὰ θοννὰ λυπιοῦνται.
 Σήμερα ἔβαλαν θουλή, οἱ ἄνομ' οἱ ὄβραῖοι,
 οἱ ἄνομοι καὶ τὰ σκυλιὰ κι' οἱ τρισκαταραμένοι.
 Γιὰ νὰ συλλάβουν τὸ Χριστό, τῶν πάντων βασιλέα.
 Κι' ὁ βασιλιάς ἐδέχθηκε, νὰ μπεῖ σὲ περιβόλι,
 νὰ κάνει δεῖπνο μουσικό, νὰ τὸν συλλάβουν ὄλοι.

Ξημερών' ἡμέρα χαροποιά, ἔρχει' ὁ ἀφέντης μας ὁ Χριστός,
 ἀπ' τῆ Βηθανία πρὸς φίλιαιον.

Καὶ ἐβγῆκε ἡ Μαρία ἔξ' ἀπὸ τῆ Βηθανία
 καὶ ἐμπρός του γοναίζει καὶ τοὺς πόδας του φιλεῖ.

— Ἄν ἐδῶ ἦσουν Χριστέ μου δὲν θὰ πέθνησκ' ἀδεροφός μου.

Πλὴν καὶ τώρα τὸ γνωρίζω καὶ καλότιπα ἠξεύρω,
 διι δύνασ' ἂν θελήσεις καὶ νεκρούς νὰ ἀνασιήσεις.

— Λέγε, πίσιευε Μαρία, ἄγωμεν εἰς τὰ μνημεῖα.

— Ἔβγα ἔξω Λαζαρέ μου, φίλιαιε κι' ἀγαπητέ μου.

Καὶ εὐθύς ἀπὸ τὸν Ἄδη, ὡς ἐξαίσιο σημάδι,

Λάζαρος σαθανωμένος καὶ μὲ τὰ κεργιὰ ζωσμένος.

— Πές μας Λάζαρε, τί εἶδες εἰς τὸν Ἄδη ποὺ ἐπῆγες;

— Εἶδα φόβους, εἶδα τρόμους, εἶδα θάσανα καὶ πόνους.

Φέριε μου λίγο νεράκι, νὰ ξεπλύνω τὸ φαρμάκι,
 τῆς καρδιᾶς καὶ τῶν χειλέων καὶ μὴν μ' ἐρωσιᾶτε πλέον.

Κάτω σιὰ Ἱεροσόλυμα καὶ σιοῦ Χριστοῦ τὸν τάφο.

Δέντρος ἐκεῖ δὲν ἦτανε, δέντρος ἐφανερώθη.

Ὁ δέντρος ἦταν ὁ Χριστός κι' ἡ ρίζα ἢ Παναγία.

Κι' αὐτὰ τὰ φύλλα πῶπεφταν, ἦταν οἱ μαθητᾶδες
 ποὺ μαρτυροῦσαν κι' ἔλεγαν γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὰ πάθη.

— Χρισιέ μου ποιὸς σὲ σιάνρωσε; — Οἱ ἄνομ' οἱ Ὀβραῖοι,
οἱ ἄνομοι καὶ τὰ σκυλιὰ κι' οἱ τρισκαταραμένοι.
Τὸ Φαραὼ διέταξαν, τρίγια καρφιὰ νὰ φκιάσει.
Κι' αὐτὸς ὁ γύφιο - Φαραός, πιάνει καὶ φκιάνει πέπτε.
— Ἐσὺ Φαραὲ πὺν τᾶφκιασες, ἐσὺ νὰ διαιάξεις.
— Βάλτε τὰ δυὸ σιὰ χέρια του καὶ τ' ἄλλα δυὸ σιὰ πόδια.
Τὸ τρίτο το φαρμακερό, βάλτε το σιὴν καρδοῦλα.
Νὰ τρέξει αἷμα καὶ νερό, νὰ λιγωθεῖ ἡ καρδιά του.

Καὶ εἶχαμε καὶ ἀστεῖα πειραχτικὰ τραγούδια ὅπως τοῦτο:

Ἄφέντη βροποκούδουνε καὶ βροποκαβαλλάρη,
πὺν καβαλλιεύεις τὸ τσαπί καὶ χ..εις τὸ σινλιάρη.

Καὶ τὸ ἀκόλουθο:

Σι' ἐσένα πρέπ' ἀφέντη μου τροθᾶς καὶ δακανίκι,
νὰ σὲ τραβοῦνε τὰ σκυλιὰ καὶ δεκαπέπτε λύκοι.

Αὐτὰ ὅμως μόνο σπὸν καυμένο τὸ Λαμπρόγυφτο (μακαρίτη τώρα πιά ἀπὸ τὸ 1972) τὸ γελαδάρη τοῦ χωριοῦ τὰ λέγαμε· κι' αὐτὸς, ἀφελῆς καὶ «πτωχὸς πῶ πνεύματι» ξεκαρδιζόταν σιὰ γέλια. Σιτὴν ἀξυότυμη συμβία του πῆ μακαρίτισσα Βάνθω λέγαμε τὸ: «Κυρὰ καιλῆ, κυρὰ χρυσή, κυρὰ σκαφυδομ...». Κι' ἐκεῖνη ἀγρίευε. Ἄλλὰ μόλις τὸ γυρίζαμε καὶ τὴν προσφωνοῦσαμε: «Κυρὰ μαλαμαυτένια», ἡμέρευε, ξεθύμωνε καὶ μᾶς ἔδινε ἀρκεῖτὰ αὐγά. Λέγαμε τότε καὶ στὸ Λάμπρο τὸ: «Ἄφέντη μου πεινιάφειτε, πέπτε φορές ἀφέντη», καὶ ἡ Βάνθω καμάρωνε. Ἄλλὰ φεύγοντας ὅμως ἐξαιπολύσαμε τὸ πάρθιον θέλος.

Ἡρθ' Ἀλάζαρος, ἦρθαν τὰ Βάγια,
ἦρθ' ὁ Λάμπρος μὲ τὰ γελάδια,
ἦρθ' ἡ Βάνθω μὲ τὰ δαμάλια.

Φεύγοντας ἀπὸ τὸ κάθε σπίτι, λέγαμε καὶ τὸ τελευταῖο τραγούδι:

Ὅσ' ἄστρα εἶναι σπὸν οὐρανὸ καὶ φύλλ' ἀπὸ τὰ δέντρα,
τόσα καλὰ νὰ δώκ' ὁ Θεὸς ἐδῶ πὺν τραγουδοῦμε.
Κι' ἐκεῖ πὺν τραγουδήσαμεν, πέτρα νὰ μὴ ραῖσει,
κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ χίλια χρόνια νὰ ζήσει.

Ἡ ἀρμονιὴ ἀπὸ τὸ κάθε σπίτι ἦσαν δυὸ - τρία αὐγά κι ἄλλες πόσες δραχμοῦλες. Κάπατε καὶ περισσότερα.

Ἀχολογοῦσε μέσα σιτὴ νύχτα ὅλο τὸ χωριὸ ἀπὸ τὰ τραγούδια, τὰ κουβουλίματα, ἀπὸ τὰ χτυπήματα μὲ τίς τζιουμπανίκες καὶ ἀπὸ τίς φωνές τῶν παιδιῶν ὅλων τῶν μαχαλάδων.

Ἄφοῦ «περδατούσαμεν» ὅλα τὰ σπύτια τοῦ μαχαλαῖ μας, ξαναγυρίζαμε πάλι στό κονάκι μας. Μετρούσαμε πᾶσα αὐγά καί δραχμές εἶχαμε μαζέψει καί τὸ κόβαμε γιὰ ἰδὺ - τρεῖς ὥρες ὅσο νὰ φέξει, στὸν ὕπνο. Τώρα πλέον τὸ ράψιμο τῶν ρούχων δὲν ὕσχυε κι' ἔτσι κοιμόμαστε ἀμέριμνοι.

Σὰν ἔφειγγε, παίρναμε ξανά ὅλα μας τὰ σύνεργα καί τὸν λαζαρικό ἐξοπλισμὸ καί ξεκινούσαμε νὰ περπατήσωμε ὅλο τὸ χωριό· στοὺς ἄλλους δηλαδὴ μαχαλαῖδες.

Τὰ τραγοῦδια ἦσαν φυσικά τὰ ἴδια, ἢ ἀμειδίῃ ὁμῶς μικρότερη. Ἄπο ἓνα πῶρα κατὰ κανόνα αὐγὸ (ὑπῆρχαν καί ἐξαιρέσεις) καί ἀπὸ μιὰ, ἢ καί μιστὴ δραχμοῦλα, θὰ εἰσπράταμε ἀπὸ τὸ κάθε σπίτι.

Ὅταν συναντιόμαστε, ὅπως ἔγραψα καί παραπάνω, μὲ ἄλλες παρέες, δὲν ἔλειπαι καί τὰ κωμωδία καί τὰ ψακώματα μὲ τίς τζιουμπανίκες καί καμιά φορά καί τὸ σπάσιμο τῶν αὐγῶν. Θυμᾶμαι μιὰ φορά πὼς ὁ φίλος μου ὁ Ζῆσκο Κυσσανκτώνης εἶχε πάρει ἀποβολή ἀπὸ τὸ Σχολεῖο ἐπειδὴ εἶχε σπάσει τὰ αὐγά τῶν Μπούκηδων. Ἦσαν ἀτίθασο καί ζωηρὸ παιδί καί ὁ δάσκαλός μας, ὁ ἀείμνηστος Ρεμπέλης, τὸν τιμωροῦσε ταχτικᾶ.

Σὲ ὅσα σπύτια δὲν μᾶς ἀνοίγαι (ἀπὸ φτώχεια ἢ πειγκουνιά), σὰν ἢ μπάμπω Κύρτω, ἢ Σιούγτω καί ἄλλες, χτυπούσαμε ἰδουκατὰ τίς ἐξώποριτες μὲ τίς τζιουμπανίκες καί λέγαμε:

«Ἐτοῦτο τὸ παλιόσπιτο, τὸ φιλοθαϊσμένο,
ὁ νοικοκύρ'ς νὰ κουβαλάει κι' ὁ διάολος νὰ τὰ παίρνει».

Ἡ γριά Σιούγτω, ἀκούγοντας τὸ ἄσχημο τραγοῦδι μας, μᾶς κατὰδρεχε μὲ νερὸ πολλές φορές ἀπὸ τὰ ψηλά παραθυρά της. Τὸ σπίτι τῆς Κύρτωσος ὁμῶς ἦσαν χαμηλὸ καί δὲν διατρέχαμε πέτοιον κίνδυνο.

Ὅταν πλέον τελειώναμε ὅλο τὸ χωριό, ξαναγυρίζαμε στό σπίτι ποῦ κάναμε τὸν Ἀλάζαρο καί τρώγαμε τὰ φαγητὰ καί τίς πίτες μας μοιράζοντας μὲ λαχνὸ τὰ φελιά.

Κατάτοι μοιράζαμε τ' αὐγά θγάζοντας καί τῆς σπυτονοικοκυρᾶς μοιράδι, καί ὕστερα τὰ χρήματα.

Ὁ ἀρχηγὸς ἔπαιρνε συνήθως τὴ μερίδα τοῦ λέοντος, οἱ ἄλλοι λιγότερα καί τὰ πιτσιρίκια ἐλάχιστα αὐγά καί κανένα τάληρο τὸ πολὺ - πολὺ. Θυμᾶμαι πὼς τὴ χρονιά ποῦ πρωτοπῆγα στοὺν Ἀλάζαρο, πέντε - ἕξη χρονῶν πιτσιρίκος, ὁ ἀρχηγὸς μας ὁ Ζῆσκο Κύσкас ἀρρώστησε ξαφνικά καί δὲν περπάτησε τὴ νύχτα στὰ σπύτια. Τὸν ἀναπλήρωσε ὁ Κώσσιο Καραγιάννης, ἀλλὰ ὁμῶς ὁ Ζῆσκο δὲν στερήθηκε τὸ μοιράδι τοῦ ἀρχηγοῦ.

Σ' ἐμᾶς τὰ μικρά, σ' ἐμένα, στοὺν Τάλη Λιόλη, Μήτση Πορφύρη, Κίσσιο Μπάρκη, Κώσσιο Ζιούνη κ.λ. ἔδωσαν ἀπὸ λίγα αὐγά καί μᾶς ἔλεγαν:

— Σφίξτε πα γιὰ νὰ ἰσᾶς γιένουν ἄλλα πόσα.

Τὰ ἴδια κάναμε κι' ἐμεῖς στὰ μικρότερα ὅταν μεγαλώσαμε.

Δὲν ἀξίζανε ἕμως τίποτε τὰ αὐγά καὶ τὰ χρήματα μπροστὰ στὴ χαρὰ τοῦ δοκιμάζαμε.

Μετὰ τὸ μοίρασμα λέγαμε: «καὶ τοῦ χρόνου, καὶ τοῦ χρόνου». Καὶ διαλυόμεσθε ἐπιστρέφοντας χαρούμενοι ἐστὰ σπίτια μας.

Ἔτσι λοιπὸν πελαίωνα ἢ τόσο ὠραία καὶ γραφικὴ αὐτὴ παιδικὴ ἑορτὴ τοῦ «Ἀλαζάρου» ποῦ τώρα ἴσάν ἐξάμβλωμα καὶ μακρυνὸς ἀπόηχος τῆς παιλιᾶς καὶ ἀληθιμόνητης ἐκείνης προπολεμικῆς ἐποχῆς διατηρεῖται ἀπὸ τὰ σημερινὰ παιδιά.

Τώρα, οὔτε «σχωρέματα» γίνονται, οὔτε συγκέντρωση καὶ ξενύχτι, οὔτε τίποτε. Σήμερα, τὰ παιδιά ξυπνοῦνε τὸ πρωτὶ τοῦ Λαζάρου καὶ γυρίζουν ἀπὸ ἕνα - ἕνα, ἢ δυὸ - δυὸ τὸ πολὺ, ἐστὰ σπίτια μουρμουρίζοντας ἕνα καὶ μοναδικὸ τραγούδι τοῦ Λαζάρου καὶ μαζεῦουν τίς δραχμοῦλες καὶ τ' αὐγά.

Ὅπως ὅλα τὰ ὑπέροχα καὶ παινάρχαια ἔθιμά μας, ἔτσι καὶ αὐτὸ τὸ συνέθλιψε ὁ ὀδοστρωτήρας τοῦ μοντερνισμοῦ. Νέος κόσμος! νέα ἐποχὴ!...

ΑΝΑΣΤ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

